

Officerstidningen

Medlemstidning för Officersförbundet

nr 7 2009

Nya ryska storövningar

Kritik mot odefinierade
obligatorieavtal

Förbandsbesök:
FMLOG i Arboga

Arbetstidsförhandlingarna
ajournerade

innehåll.

NYHETER

- 4 Löjtnanter underkände nya anställningsavtal
- 5 Remissvar om stödutredningen: Officersutbildningen bör bevaras
- 6 Förhandlingar om Rals försenade
- 7 Nya ryska storövningar

FÖRBANDBESÖK

- 12 FMLOG – centraliserad materielhantering i Arboga

REPORTAGE

- 14 Privata militära företag – här för att stanna

ANALYS

- 16 Baltikum – I skuggan av Ryssland

FÖRBUNDSNYTT

- 18 Flytt av basbataljoner utreds
- 20 Arbetstidsförhandlingarna ajournerade
- 22 Förbundet vann tvist om åldersdiskriminering

INSÄNDARE

- 24 Har anställda på HKV rätt att känna stolthet?
- 26 Angår SEP-upphandlingen Officersförbundet?

Förbundsdirektör
Peter Löfvendahl

Kamrer
Susanne Skäfte

Assistenter
Barbro Kristiansson
Berit Fekete

Ombudsmän
Pelle Avelin
Patrik Larsson
Conny Jansson
Mikael Boox
Mikael Kenttälä
Anne-Charlotte
Hartmann

Medlems- och försäkringsservice
Monica Hornegård
Susanne Bredberg
Telefonstängt
onsdagar, fredagar

Förhandlingschef
Niklas Simson

Informations-, press- och webbansvarig
Björn Lundell

Chefredaktör och ansvarig utgivare Officerstidningen
Björn Lundell

Tjf press- och informationsansvarig
Tjf chefredaktör
Daniel Skoglund

Informationsassistent, redaktionssekreterare
Sandra Lang

Officersförbundets förtroendevalda revisorer:
Torbjörn Ekelund
Per Thulin

Adress:
Officersförbundet
Box 5338
102 47 Stockholm

Tel: 08-440 83 30
Fax: 08-440 83 40
E-post:
kansliet
@officersforbundet.se

OMSLAGSBILD
Landstigningsövning.
Foto: Igor Zarembo/
RIA Novosti

ANSVARIG UTGIVARE
Björn Lundell
Tel: 08-440 83 48
bjorn.lundell@
officersforbundet.se

TF CHEFREDAKTÖR
Daniel Skoglund
08-440 83 49
daniel.skoglund@
officersforbundet.se

**REDAKTIONS-
SEKRETERARE**
Sandra Lang
sandra.lang@
officersforbundet.se

ADRESS
Förbundskansli/
tidningsredaktion
Box 5338
102 47 Stockholm
Besök: Sturegatan 15, 4tr

TELEFON
Växel 08-440 83 30

TELEFAX
08-440 83 40

LAYOUT
PageLine AB

TRYCK
Ljungbergs tryckeri
Klippan

MANUSSTOPP
Officerstidningen
Nr 8 12 oktober
Nr 9 23 november

ANNONSER
Irmér Media AB
Tel: 08-742 10 08
info@irmermedia.com
Annons bokas senast
1 vecka före redaktionellt
manusstopp.

INSÄNDARE
Insändare som
överskrider 3 000 tecken
inklusive blanksteg
tas ej emot.
Redaktionen ansvarar
ej för insänt, icke
beställt, material.
Eftertryck utan skriftligt
tillstånd från redaktionen
förbjudes.

Frågor kring medlemskap, medlemsavgifter och försäkringar
Monica Hornegård
08-440 83 53
Susanne Bredberg
08-440 83 58
(Telefonstängt onsdagar och fredagar)

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm
Ombudsmän Medlemsstöd:
08-440 83 30

Frågor till Officerstidningens redaktion
Tjf chefredaktör:
Daniel Skoglund

Chefredaktör, ansvarig utgivare:
Björn Lundell (föräldraledig)
Redaktionssekreterare:
Sandra Lang (deltid)
08-440 83 34, 070-654 45 00

Frågor kring information, press och hemsida
Daniel Skoglund
08-440 83 49, 070-552 92 19

PRESIDIUM

Förbundsordförande
Lars Fresker
Tel: 08-440 83 47
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@
officersforbundet.se

1. Vice förbundsordförande
Thomas Malmström
Tel: 08-514 39 512
thomas.malmstrom@
officersforbundet.se

2. Vice förbundsordförande
Johnas Mård
Tel: 0455-853 27,
Mobil 0703-20 23 49
johnas.mard@
officersforbundet.se

FÖRBUNDSREDAKTÖR

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@
officersforbundet.se

Vem ska hjälpa chefen?

Äntligen! Äntligen har Försvarsmakten insett att det finns ett antal grundläggande områden där vi måste ha samsyn innan vi går vidare i förhandlingar om ett nytt arbetstidsavtal.

Det handlar om flera olika saker i gemensamt nu ska tröska igenom fram till i december. Dels juridiska aspekter och ekonomiska, men kanske det viktigaste arbetet som ska genomföras nu är att vi och Försvarsmakten ska gå igenom vilka förutsättningar som finns för att vara chef ute i organisationen.

FM har valt väg

FM har valt en väg som innebär att stödet i HR-frågor centraliseras. Samtidigt kan vi idag inte se att det förbereds – till exempel i utkast till ”Instruktion för Försvarsmaktens Personalförsörjning” – för cheferna i insatsorganisationen att ta detta personalansvar.

Ansvar för att vara arbetsgivare, att omsätta lagar och avtal i den dagliga verksamheten vilar idag mycket tyngre på chefer i linjeorganisationen än tidigare. De organisatoriska och kompetensmässiga förutsättningarna borde nu mejslas fram för att ”arbetsgivarföreträdare” på alla nivåer från – gruppchef/plutonchef och uppåt ska kunna agera. Har man valt väg genom HR-transformationen måste man vara trogen den hela vägen ut till kedjans slut. Det går inte heller här att plocka russin ur kakan.

Det är bland annat en fråga om utbildning. En utbildning om gällande lagar, förordningar och avtal som måste in mycket tidigare i utbildningen.

I en snar framtid kommer dessutom soldater, gruppbefäl och sjömän att vara anställda och omfattas av samma arbetsrättsliga avtal och lagar som alla andra. Det kommer att ställa nya krav på alla befäl, men då måste myndigheten också skapa förutsättningar.

Det här är ett omfattande arbete vi och Försvarsmakten kanske inte hinner bota till i början av december, men som kommer att skapa en större förståelse för de faktiska utmaningarna som finns i organisationen.

EG:s arbetstidsdirektiv

Dessutom kommer vi som nämnts ovan att med stöd av centrala parter försöka få en samsyn på hur EG:s arbetstidsdirektiv ska tolkas. Utan att slå oss för mycket på

bröstet har vi lämnat in en utredning om direktivet, genomfört av juridisk expertis på området, till Försvarsmakten som vårt ställningstagande. Försvarsmakten har inte kunnat ge oss en lika tydlig bild tillbaks för hur de anser att direktivet ska tolkas. Det har försvårat möjligheterna att komma till avslut i förhandlingarna eftersom vi inte tydligt kunnat se var vi är överens och var våra bedömningar skiljer sig åt.

Liknande har situationen varit vad gäller bedömningarna av vad nuvarande avtal kostar och hur kostnaderna skulle kunna beräknas för ett nytt avtal.

Omstruktureringen

Samtidigt vet jag från samtal med medlemmar att flera anser att ett nytt arbetstidsavtal är en sekundär fråga; Att det som vi borde koncentrera oss på är omstruktureringen och Försvarsmaktens avsikt att minska officerskåren med cirka 1000 individer. Förbundet driver även det arbetet och det finns ingen motsättning mellan frågorna.

Vi vill ha till ett arbetstidsavtal som fungerar för alla – även de som inte har rätt utbildning eller de organisatoriska förutsättningarna. Ett avtal där det finns en balans mellan arbetsgivare och arbetstagar. Ett avtal som är verksamhetsknutet men medger ett uthålligt arbetsliv. Ett avtal som är flexibelt utifrån de olika förutsättningarna som finns inom Försvarsmakten.

Det är glädjande att vi och Försvarsmakten gemensamt kommit överens om att lösa detta partsgemensamt. Att gå till central nivå, och lösa detta i förhandling där, ger oss mindre inflytande över slutresultatet. Det är vi och Försvarsmakten som ska leva med – och förvalta avtalet. Då är det också vi som är bäst skickade att förhandla fram det.

Därför kan jag bara säga Äntligen och hoppas att detta steg ska ge oss den bas vi behöver för att komma vidare.

Lars Fresker

*Förbundsordförande
Stockholm den 16 september*

PS Att skriva en ledare i dessa tider och inte nämna RALS är naturligtvis omöjligt. Vi skapade för ett och ett halvt år sen extra rådrum för Försvarsmakten i syfte att höja kvalitén i lönebildningen. I skrivande stund kan jag konstatera att det blivit ännu sämre. Räddningen just nu är att vi i gällande avtal

fått med skrivningar så att arbetet inte ånyo fastnar på försvarsmaktsnivå utan, om vi nu inte kommer fram till något de sista två veckorna, kan fortsätta på förbandsnivån. De erfarenheter vi drar i årets avtalsrörelse kommer troligen att påverka våra ställningstaganden inför nästa års centrala avtalsrörelse. DS

Foto: Ulf Lööke

Löjtnanter underkänner avtal

Minst sju studerande på kursen som ska ge kompetens att inneha kaptensgraden har vägrat att skriva under nya anställningsavtal innehållande tjänstgöringsobligatorium utomlands.

Två har blivit hemskickade från kursen, en avbröt tidigt, och en hänger sig kvar. Ytterligare tre på utbildningens andra termin har inte velat skriva om sina anställningsavtal, men om försvarsmaktens beslut gäller även andra terminen är oklart varför effekten av vägran att skriva om avtalet inte är fastställt. Åtminstone en av de sju överväger nu allvarligt att lämna Försvarsmakten.

– Jag har inget emot utlandstjänst. Jag är villig att skriva på ett avtal där villkoren är definierade, men jag vägrar att skriva på det nuvarande, säger löjtnant Gustav Lind från Helikopterflottiljen som ryckt in efter sommaren på yrkes- och befattningskursen (YBK) med inriktning mot OF-2 (Kapten).

Fram och tillbaka

Gustav Lind har precis fått besked om att han får avsluta den krigsvetenskapliga grundkursen som han inlett. Han valde att hänga sig kvar tills han fick ett skriftligt besked om sin framtid. Eftersom Gustav hoppas på att få gå hela kaptensutbildningen någon gång i framtiden, när det finns definierade avtal, tycker han det vore tråkigt att sitta med en halv kurs som han inte kan tillgodoräkna sig.

– Nu har jag slutligen fått besked om att jag får avsluta det här momentet och sedan åka hem till flottiljen. Att i alla fall få gå klart det här delmomentet känns trots allt bra, säger Gustav Lind.

Principfråga

Bortsett från den principiella basen för ställningstagandet – att inte skriva under ett avtal man inte vet vad det betyder – är beslutet att inte skriva under baserat på att den yrkesgrupp Gustav Lind ingår i är så liten:

– Jag jobbar som färdmekaniker och tekniker på helikopter 14 (HKP 14) och är stf plutonchef. Jag ser att vi kommer att ha mycket utlandstjänstgöringar framför oss. Vi är få i HKP 14-systemet, vi har väldigt få kollegor med obligatorium i avtalet, säger han.

Gustav Lind påpekar flera gånger att det inte är själva utlandstjänsten han vänder sig mot utan avtalets utformning:

– Jag tror inte att arbetsgivaren kommer att skicka ut mig två år i sträck, men det viktiga

Sju löjtnanter från Helikopterflottiljen och F17 har vägrat teckna nya avtal om obligatorisk utlandstjänst innan villkoren är definierade.

för mig är att jag vill kunna bromsa om jag får småbarn eller köper ett hus, till exempel. Jag vill kunna påverka tidpunkten, men i nuvarande avtal kan jag inte det överhuvudtaget, säger Gustav Lind.

Olika tolkningar

Ytterligare tre äldrekursare till Gustav Lind, också de från helikopterflottiljen, har vägrat att skriva under några nya anställningsavtal och skulle egentligen blivit hemskickade, men ordern har skjutits upp i väntan på att helikopterflottiljen ska fastställa om de tolkat skrivelserna om obligatorietvånget rätt. Det är i alla fall de besked som getts till de tre studerande av hemmaförbandet. Även Marinbasen har tolkat avtalet på liknande sätt som helikopterflottiljen. Övriga förband synes ha tolkat obligatorietvånget som att det endast gäller de som ryckte in på den första terminen.

Inte imponerad

Ledningssystemofficer Lars-Olof Wretling är en av de två löjtnanter som fått återvända till F17 efter att ha vägrat skriva på avtalet. Han uppger samma skäl som Gustav. Principiella och yrkesmässiga, samt inte minst hänsyn till familjen:

– Jag har tre barn under fem år och då är ett sådant avtal inte något alternativ. Då vill man kunna välja sin tidpunkt, säger Lars-Olof Wretling och försätter.

– Jag är inte riktigt imponerad av Försvarsmakten som en god arbetsgivare. Jag är 37 år och Försvarsmakten kanske inte vill ha någon som är så gammal som jag är. Nu tittar jag mig omkring och undrar vad jag kan göra

istället, säger han.

När Lars-Olof kom hem skrev han istället in sig i stridsflygenheten SE02 med tio dagars beredskap:

– Det har jag inget emot. Här vet jag villkoren och det fungerar just nu med det praktiska eftersom jag ändå förberett mig och familjen för att vara borta på kurs.

Civil framtid

Lars-Olof Wretling är, liksom Gustav Lind, övertygad om att bristen på officerare med just hans specialkompetens förr eller senare kommer att innebära tvingande kommanderingar utomlands, när Försvarsmakten inte kunnat lösa bemanningen på annat sätt:

– Jag jobbar med Komnät Flygbas kopplat till övriga ledningssystem. Det är jag och en kollega – som redan har kaptens grad utan obligatorium – som kan systemet. Det ser man ju framför sig, att både HKP och C-130 kommer att åka mycket utomlands de kommande åren och båda systemen nyttjar den plattform som vi har, säger han.

Samtidigt är Lars-Olof optimistisk över möjligheterna att få jobb utanför Försvarsmakten:

– De är ytterst goda. Jag har redan fått ett par förslag. För min kategori officerare är läget väldigt lugnt, säger Lars-Olof Wretling.

Daniel Skoglund

Fotnot: Enligt studerande på kaptenskursens andra termin skulle besked ges tisdag 22 september i frågan om obligatorietvånget gäller även andra terminen. Officerstidningen gick till tryck precis innan dess varför tidningen återkommer till frågan i nästa nummer.

Officersförbundet:

"Officersutbildningen måste vara kvar"

Officersprogrammet och Försvarshögskolan bör få finnas kvar. Det är två av svaren som Officersförbundet ger regeringen i den avslutande remissen kring stödutredningen.

Remissen handlar om stödutredningens förslag på områdena internationellt materiel- och forskningssamarbete, logistik, ledning och officersutbildningen.

– Det kanske mest väntade är att vi anser att officersutbildningen måste vara kvar. Stödutredningen tar inte alls upp frågan om officersyrkets särskilda krav där väpnad strid är dimensionerande, säger Peter Löfvendahl, förbundsdirektör på Officersförbundet.

– I grunden handlar all officersutbildning, oavsett nivå, om att förbereda officeren för att kunna hantera en situation där han eller hon måste beordra "eld" och innan ett sådant beslut ha vägt in befintliga påverkansfaktorer och begränsningar, säger Peter Löfvendahl.

Officersförbundet anser att akademiseringen av officersutbildningen med dess blandning av teori och praktik är rätt väg för att möta yrkets krav. Att föra ut utbildningen på civila läroverk och genomföra ett år inom Försvarsmakten skulle förstöra den viktiga kopplingen mellan de två delarna.

Högkvarteret

Stödutredningen föreslår att Högkvarteret (HKV) ska minskas och en egen budgetpost ska skapas för förbandet HKV.

– Samtidigt som vi tror att Högkvarteret kan genomföra kostnadseffektiviseringar, anser vi att det är fel att detaljstyra Högkvarterets storlek utan en analys av vilka uppgifter det ska lösa. En sådan analys saknas i stödutredningen. Dessutom anser vi att myndigheten ska styras genom uppgifter och målsättningar. Inte genom detaljstyrningar, säger Peter Löfvendahl.

Foto: Svante Palmé

Peter Löfvendahl.

III Wolfgang Bartsch – Försvarets Bildbyrå

Väpnad strid måste vara det dimensionerade i officersutbildningen.

Självständiga myndigheter

Det senare är en principiell linje som går igenom Officersförbundets remissvar. Bland annat är Officersförbundet negativt till alla de fall där stödutredningen föreslår att vissa delverksamheter ska styras genom att pengar ska läggas i olika anslag av regeringen

– Även i detta svar följer vi principen med att regeringen bör låta självständiga myndigheter få vara självständiga. Regeringen bör styra myndigheten genom uppdrag, inte genom att låsa pengar i olika anslag. Det ger ett ställt system som inte kan kompensera lika bra för händelseutvecklingen, säger Peter Löfvendahl, förbundsdirektör på Officersförbundet, säger Peter Löfvendahl.

Bejaker förslag

Förbundet uttrycker även stöd för vissa av stödutredningens förslag, bland annat att ökat internationellt samarbete kring forskning och materiel kan ge ekonomiska fördelar. Det bejakas även att ansvaret för materiel och logistikförsörjning sammanförs under en chef och att Försvarets materielverk bör ha ansvar för upphandling och även pröva möjligheterna till offentlig-privat samverkan, där olika tjänster genomförs av privata företag istället för av myndigheten.

– Förbundet varnar i svaret för den operativa risk det innebär att lägga ut saker på entreprenad. Försvarsmakten får inte frånsäga sig möjligheten att säkerställa stödet till insatser, både nationellt och internationellt, speciellt under förhöjda hotlägen, säger Peter Löfvendahl.

Daniel Skoglund

Fler sökande till årets officersutbildning

Rekryteringen till årets Officersprogram gick över förväntan jämfört med tidigare år. Den 15 januari hade 462 sökande anmält sig till utbildningsomgången 09/12.

– Det var 50 procent fler jämfört med kursen innan. Dessutom var det fler sökande som klarade testen jämfört med tidigare, säger Anneli Lindstedt, informationschef på Försvarshögskolan.

När kullen om 150 kadetter började den 24 augusti fanns det dessutom, enligt FHS, ett fungerande system med reserver vilket möjliggjort att tidiga avhopp kunnat ersättas snabbt.

De 150 inryckande har dessutom, enligt Militärhögskolan Karlberg, kompletterats med ytterligare 15 specialistofficerskadetter. Det rör sig om specialistofficerare med inriktning avionik, det vill säga blivande piloter, som bytt inriktning då flygvapnet sett ett behov av att omfördela mellan andelen specialistofficerare och officerare. (DS)

Sverige köper 24 Archer

Regeringen beslutade den 19 augusti att köpa 24 artilleripjäser av typen Archer. Inköpet sker i samverkan med Norge. De första pjäserna kommer att levereras till Försvarsmakten 2011, enligt myndighetens hemsida.

– Archerprojektet är ett gott exempel på nordiskt samarbete. Genom samarbetet med Norge delar vi på kostnaderna för utveckling och underhåll. Att Norge och Sverige anskaffar samma system ger även goda förutsättningar för att samarbeta om utbildning och övning samt för att göra insatser tillsammans, säger försvarsminister Sten Tolgfors i ett pressmeddelande.

De 24 Archer-pjäserna kommer att bilda två artilleribataljoner med 12 pjäser i varje. En artilleribataljon understödjer normalt en brigad. Archer är en vidareutveckling av Haubits 77B och kan använda samma ammunition. Till Archer anskaffas även precisionsgranaten Excalibur. (DS)

Romilson omvald

Christer Romilsson omvaldes den 16 september till ordförande i Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR). Mandatet gäller i två år.

– OFRs medlemsförbund har en viktig uppgift framför sig. Nästan alla förbund ska förhandla fram nya avtal nästa år. Inom OFR kan vi samverka för att skapa goda förutsättningar för avtalsrörelsen 2010 samtidigt som varje förbundsområde behåller sin frihet att söka bästa möjliga lösningar för de egna medlemmarna, säger Christer Romilson i ett pressmeddelande. (DS)

Centrala löneförhandlingarna

Förhandlingarna om lönerevisionen är försenade på försvarsmaktsnivå. Förhandlingar skulle enligt avtalet mellan Försvarsmakten (FM) och Officersförbundet ha inletts senast den första augusti. Men ingen kallelse hade vid Officerstidningens pressläggning inkommit till förbundets kansli. Om inga förhandlingar slutförts centralt senast första oktober ges förbanden rätt att slutföra förhandlingarna på förbandsnivå.

– Det här kan innebära att lönerevisionen försenas på vissa förband då man förväntat sig att förhandlingarna på FM-nivån ska genomföras enligt överenskommelse och därför väntat. Avtalet säger att från den första oktober faller mandatet att förhandla löner ner på respektive förband, säger Niklas Simson, förhandlingschef på Officersförbundet.

Lön förhandlas lokalt

Varje individ ger 2280 kronor till det löneutrymme som ska fördelas, på respektive förband. Men detta innebär inte att varje medlem erhåller den summan. De lokala föreningarna har rätt att i förhandling med förbundet styra löneleden på det sätt som föreningen och förbundet gemensamt anser att de gör bäst nytta.

– Officersförbundets princip är att lönesättning ska ske så nära individen och verksamheten som möjligt. Det är de behov och förutsättningar på förbanden som ska avgöra hur löneleden ska disponeras, säger Niklas Simson.

Löneprinciper

I en underbilaga till avtalet om lönerevision finns Officersförbundets och Försvarsmaktens gemensamma syn på lönebildning: ”En avgörande förutsättning för en effektiv och väl fungerande verksamhet är att arbetsgivaren kan rekrytera, motivera, utveckla och behålla ar-

Niklas Simson.

betstagare med sådan kompetens som behövs på kort och lång sikt.” Lönesättningen ska vidare, enligt avtalet, uppfattas som rättvis i förhållande till arbetsresultat och arbetsinsatser, varje arbetstagare ska vidare

veta på vilka grunder lönen sätts och hur den kan påverkas. Hur detta genomförs i praktiken bestäms på respektive förband i förhandlingar mellan lokala arbetsgivare och föreningar.

Centrala förhandlingar

Det som ska avgöras i förhandlingarna på FM-nivå är om det totala löneökningens beloppet borde ökas på något eller några förband. Officersföreningarna har inkommit med underlag

Livgardet ralsar på vitsord

Hur lönerna ska ändras för medlemmar i Officersförbundet förhandlas lokalt, ute på förbanden. På Livgardet baseras löneökningen på tjänstgöringsbetyg och vitsord, men den största andelen av förbandets 912 000 kronor i Rals-pengar används till satsningar på lönestrukturen.

– Vi, Livgardets officersförening, och arbetsgivaren har en gemensam målbild för hur lönestrukturen ska se ut 2010. Det innebär i korthet att vi i detta steg höjer de lägsta lönerna och trycker ihop lönestrukturen, säger Fredrik Frölén, ordförande för Livgardets officersförening.

Till denna typ av struktursatsningar kommer drygt hälften av Ralspengarna att gå åt. Resten blir baserat på individuell prestation.

– Vi kommer att lägga ungefär hälften på ökning utifrån tjänstgöringsomdömen/vitsord. Vi matar in vitsorden i systemet och så trillar det ut en löneförhöjning, säger Fredrik Frölén.

Kompetensgrupp

Livgardets Officersförening har delat in sina medlemmar i 13 olika befattningsgrupper med ungefär jämförbara tjänster avseende ansvar och krav på kompetens.

Vid första steget i denna Rals-omgång (se

faktaruta) satsade föreningen ungefär hälften av löneleden på individuella prestationer. 30 procent av löneleden gick till enhetscheferna på förbandet. Cheferna fick fördela pengarna efter de gemensamma principer som den lokala föreningen och förbundet kommit överens om.

– Det styrdes till exempel till kompetenser som inte givits inom Försvarsmakten men som möjliggör merutnyttjande, exempelvis språkkompetens. Om vi har en anställd som kan arabiska till exempel har förbundet mycket nytta av det. En annan sak som kan värderas är att vara en sådan individ som folk vänder sig till både i och utanför tjänsten för att få råd och stöd, säger Fredrik Frölén.

De sista 20 procenten gick till specifika satsningar på olika utpekade grupper, exempelvis personer med väldigt låg lön som snart ska gå i pension. I syfte att även öka spridningen i lön gavs de sex personer med högst lön i varje kompetensgrupp ett ökat lönepåslag.

Känt system

Fredrik Frölén bedömer att medlemmarna vet vad löneökningen baseras på och accepterar systemet:

– Tjänstgörings/vitsord fungerar ganska bra. Vi har gjort så här i flera år. Jag tycker att det verkar ha höjt kvalitén på vitsorden och vitsordssättningsarbetet avsevärt vilket innebär

att det idag också är ett bra underlag.

Fredrik berättar att man tidigare funderade på att ta fram ett parallellt system för lönesättningen, men att både föreningen och förbundet övergav det eftersom det skulle ha krävt oproportionerligt mycket arbete att försöka skapa något som skulle bli ett system som var snarlikt det redan existerande.

– Jag uppfattar att Ralsen är känd – vi har sett det som en styrka att medlemmarna vet hur de ska påverka Rals-utfallet. Men hur man modifierar lönen under pågående anställning, vid sidan av ralsen, är mera höljt i dunkel för medlemmarna, är min uppfattning, säger Fredrik Frölén.

Specialistofficerare ska med

I denna lönerevision har förbundet och föreningen ingen trappa bara för specialistofficerarna. De är för nya för att ha kunnat integreras i systemet, men Fredrik anser att frågan måste i hamn till nästa löneperiod.

– I den här omgången har vi ett antal specialistofficerare med, men ingen som varit anställd vid denna Ralsperiods inledning. Men det arbetet måste påbörjas snarast och diskussionen är igång. Vi är överens med arbetsgivarna om att skapa en lönetrappa för specialistofficerarna. I vår nästa lönestruktur måste de vara med, säger Fredrik Frölén.

Daniel Skoglund

försenade

för ytterligare behov till kansliet.

– Utifrån de underlag som sammanställts av våra föreningar yrkar vi på cirka 1,5 procent ytterligare i behov ovanpå den nu givna summan. Våra argument utgår från de gemensamma löneprinciperna som vi kommit överens om i avtalet kopplat till behovet att rekrytera, behålla, motivera och utveckla kritisk kompetens på kort och lång sikt utifrån de underlag som våra föreningar utarbetat, säger Niklas Simson.

Flera steg

Nuvarande löneavtal gäller åren 2007–2010. I grundavtalet ska löneförhöjningar ske efter förhandlingar varje år. Officersförbundet och Försvarsmakten avtalade att förhandlingar och löneförhöjningar skulle ske vid endast två tillfällen: 2007 kallat steg ett och 2009, kallat steg två.

Inga pengar gick förlorade för medlem-

Fakta: Rals

RALS står för "Ramavtal om löner m.m. för arbetstagare inom det statliga avtalsområdet" Avtalet sluts på central nivå mellan arbetsgivarverket som företräder arbetsgiversidan och var och en av de tre centrala fackliga förhandlingsorganisationerna som företräder de statligt anställda.

Nuvarande avtal gäller åren 2007–2010. Avtalet omfattar tre år. I grundavtalet ska löneförhöjningar ske efter förhandlingar varje år. Officersförbundet och Försvars-

makten kom i FM-avtal överens om att förhandlingar och löneförhöjningar skulle ske vid endast två tillfällen: 2007 kallat steg ett och 2009, kallat steg två.

Inga pengar gick förlorade för medlemmarna, utan steg två omfattar de medel som skulle delats ut vid steg 2 och tre enligt det centrala avtalet.

Eftersom nuvarande avtal löper ut 2010 kommer nya förhandlingar om löneutvecklingen efter 2010 – så kallade huvudförhandlingar – att inledas nästa år.

marna, utan steg två omfattar de medel som skulle delats ut vid steg 2 och 3 enligt det centrala avtalet.

Anledningen till att Officersförbundet valde att sluta avtalet var att Försvarsmakten till steg 2 skulle kunna få tid till att utarbeta en lönepolicy, kartlägga lönestrukturen och

koppla löneutvecklingen till myndighetens strategiska mål.

– Om det arbetet genomförts hade det väsentligt underlättat framtida löneförhandlingar, vilket våra medlemmar skulle ha tjänat på, säger Niklas Simson.

Daniel Skoglund

Vi kan
interoperabilitet

Experter på interoperabel
kommunikation

OTH-T GOLD

NFFI

ADatP-3

ACP-127

VÄSTMANNAGATAN 4, 111 24 STOCKHOLM,
WWW.DATAUNIT.SE

Ett företag inom Know IT koncernen

know it

Storövningar ökar rysk militär förmåga

Under augusti–september genomförde Ryssland två övningar i närområdet som båda var mer omfattande än på de senaste tio åren. Sammanlagt deltog 20 000 soldater i övningarna. Omfattningen på övningarna är en nyhet, men samtidigt är de del i en längre tids trend med ökande rysk militär förmåga, enligt Fredrik Westerlund, analytiker på Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

På bilderna från ryska nyhetsbyrån Ria Novosti känns bilden nästan som klassiskt åttiotal. Stridsfordon simmar iland mot en strand där ryska soldater med minröjningsutrustning banar väg bredvid taggrådshin-

der. De ryska övningarna är uppdelade i två, dels Zapad (väst) 2009 som genomförs i Ryssland, Vitryssland och Kaliningrad, samt Ladoga som genomförs runt sjön med samma namn strax intill gränsen till Finland.

– Intensiteten i, och omfattningarna av, övningarna ökar. Det är helt klart. Det är en effekt av att både landet Ryssland och dess väpnade styrkor börjar få mer ordning på ekonomin, säger Fredrik Westerlund.

Ryssland har egentligen inte ökat sin militära ambition, utan bara fått en bättre förmåga att leva upp till de mål man har haft en längre tid, enligt honom.

Lek med siffror

Antalet deltagande soldater i övningarna är svårt att fastställa. Enligt ryska medier deltog cirka 12500 soldater i Zapad, varav

en stor del vitryska, och i övning Ladoga cirka 8000 – 9000 ryska soldater. Men siffrorna har misstänkts för att vara antingen för höga – eller för låga.

– Det är möjligt att Ryssland valt en lägre siffra över deltagande för att slippa underätta grannländer, eller behöva bjuda in observatörer, samtidigt vill man ju inte bara mörka. Det kan finnas ett lika stort intresse för att slå sig för bröstet och lyfta fram hur bra man är, säger Fredrik Westerlund som anser det svårt att med säkerhet fastställa det totala antalet övade.

Inbjudan

Sveriges regering har inte fått någon information från Ryssland om övningarna, men väl från Vitryssland. Vitryssland har även bjudit in Sveriges försvarsattaché i Moskva att observera övningen:

Foto: Igor Zarembo/RIA Novosti

Ryska soldater röjer minor i Baltijsk i Kalinindgrad. I bakgrunden urlastar landstigningsfartyget Minsk stridsfordon.

– Avseende övningen Zapad har vi ingen information från Ryssland. Men jag vill understryka att Ryssland, enligt Wiendokumentet, inte är skyldigt att uppge någon information om övningen. Däremot har vi fått information från Vitryssland och vår försvarsattaché i Moskva – som är sidoackrediterad i Minsk – har fått en inbjudan till övningen, säger Mikael Östlund, pressekreterare åt försvarsminister Sten Tolgfors.

Jakt på uppgift

Men oklarheten i deltagarantalet kan också komma sig från hur Rysslands statistik ska tolkas:

– Storleken beror också på hur man räknar. Även om man anger att ett visst antal förband övar är det ju sällan som all personal i förbandet deltar i övningen, och i de fall

som hela förbandsenheter deltar behöver inte rullorna vara fyllda till hundra procent, säger Fredrik Westerlund.

Den ryska tidningen Nezavisimaja Gazeta har även citerat företrädare för ryska försvarsmakten som sagt att båda övningarna ska ha som övningsscenario att skydda en tänkt gasledning genom Östersjön. Men det misstänker Fredrik Westerlund är mer politisk retorik än faktiskt genomförda förändringar i hur och vad man övar.

– Det som ryska Östersjömarinen lider av är att de inte har en bra uppgift. De är instängda i ett väldigt lugnt innanhav som dessutom är ett av världens mest välövervakade. Att skydda olje- och gastransporter är deras bästa skäl för att få resurser, säger han och fortsätter:

– Militären i Ryssland försöker, liksom i Sverige eller i andra länder, att anpassa sin

retorik till vad som uppfattas som politiskt efterfrågat.

Andra övningar i Ryssland har till exempel kallats för övningar i anti-terror-insatser – vilket är efterfrågat politiskt. Men innehållet i övningarna har då varit ungefär det som ryska förband brukar öva.

– Terroristerna i övningarna har varit utrustade med bepansrade fordon och granatkastare. Armén har mött dem med attackhelikoptrar, mekaniserade förband och artilleri, säger Fredrik Westerlund.

Övningarna är, enligt Fredrik Westerlund, inte alarmerande i sig men en konsekvens av den ständigt stigande kvalitén i – och ökande omfattningarna av – övningarna blir att förmågan bland de ryska förbanden ökar.

Daniel Skoglund

Supporting you, wherever the action is.

**You can't choose your deployment.
But you can choose your equipment.**

Whether you are saving and protecting the lives of others or safeguarding your own, you can count on us. No matter what the situation is. At home in your barracks, abroad on a mission or in the hospital, our products and services are right where you need them – on every single mission. www.draeger.com

Dräger. Technology for Life®

Oklart hur många befattningar som försvinner inom stödfunktionerna

Antalet tjänster inom miljö, informations- och personaltjänst ska minskas. Sammanlagt ska 100 årsarbetskrafter minskas och 60 flyttas. Ute på de berörda förbanden pågår arbetet med att undersöka hur många befattningar som berörs. Ett antal officerstjänster kan beröras, men ännu är det inte klart om det kommer att göra det, eller i vilken omfattning.

Innan någon sägs upp måste Försvarsmakten, enligt Lagen om anställningsskydd (LAS), försöka placera någon vars tjänst försvinner på en ledig befattning, om den är i stort inom den hotades kompetensområde.

– Den 28 september ska turordningsarbetet vara klart lokalt. Då kommer arbetsgivaren, i

samverkan med oss, att försöka placera uppsägningshotade till andra lediga befattningar inom Försvarsmakten på riksnivå säger Conny Jansson, ombudsman på Officersförbundets kansli.

Arbetet med att turordningsplacera följer dels LAS, dels det statliga turordningsavtalet (TurA-S).

– De som synes vara i riskzonen för uppsägning kommer att få information från Trygghetsstiftelsen. Minskningen av antalet tjänster berör i huvudsak civila tjänster, men i den mån någon officer är placerad på civil befattning, eller någon officer har ett arbete som är ”i huvudsak jämförbart” med de tjänster som ska tas bort kan våra medlemmar påverkas, säger Conny Jansson.

Trygghetsstiftelsen stöttar anställda som

blivit uppsagda från statliga tjänster. Stödet från stiftelsen kan ta sig många former, bland annat utbildning och hjälp till att starta eget företag.

Sammanlagt ska strax över 160 årsarbetskrafter (ÅAK) sägas upp vid förbanden sista november 2009 inom personal-, miljö och infofunktionerna. Samtidigt ska 60 årsarbetskrafter skapas centralt på Försvarsmaktens nya HR-centrum i Stockholm. Summan blir alltså en minskning av cirka 100 ÅAK, varav 80 inom personalfunktionen. Men en årsarbetskraft innebär inte riktigt detsamma som en tjänst. Om en vakant tjänst styrks, exempelvis, påverkas ingen anställd.

Daniel Skoglund

NYA SVENSKA STRIDSPORTIONER!

Exempel rätter

Viltgryta med skogssvamp

Potatis nötkött och bearnaisesås

Pasta skagen

Äpple och kanelgröt

Risgrynsgröt med hallon

samt ytterligare 16 rätter!

- Köps idag av P7, Amf 1, LG, LedR, UndsäkC, LSS, Lv6, FMTS m.fl.
- Uppfyller Försvarsmaktens kravspecifikation för stridsportioner.
- Stridsportionens innehåll sammansätts efter önskemål och verksamhet.
- Standardpackas som två, tre eller fyra rätters versioner med sju menyer.

-24HMEAL-

ÖNSKAS PRESENTATION KONTAKTA
SCANDINAVIAN FOOD MANAGEMENT AB
0703-756005
INFO@24HMEAL.SE

FMLOG

– Centraliserad materielprocess växer fr

Försvarmaktens nya centrallager – FMCL är nyligen invigt. Det är navet i försvarmaktens nya försörjningskoncept för personlig utrustning och gruppmateriel. Endast det som behövs för att försörja de befintliga insatsförbanden ska finnas ute på förbanden, resten ska förvaras centralt.

Överstelöjtnant John-Erik Jensen är samordnare för införandet av det nya försörjningskonceptet där FMCL är navet. Officerstidningen träffar honom någon vecka innan invigningen.

– Det är första gången jag använder den här ingången, säger John-Erik och ler lite förläget när låset till dörren till inpasseringsdisken krånglar. Men strax därefter går dörren att öppna och vi visar upp oss för vaktkuren.

Ny personal

Det är inte bara byggnaden som är ny. Även många ur personalen är helt nyanställda, de färskaste anlände till sina nya jobb så sent som i början av augusti. Just den här dagen håller John-Erik Jensen ett första informationsmöte om konceptet för personalen. Han berättar med hjälp av ett bildspel vad FMCL är och

hur lagret är tänkt att passa in i kedjan mellan leverantör och beställare.

– FMCL gör det möjligt att minska ledtider i leveranser, minska lagerbehov och få bättre behovsstyrning. Vi räknar också med ökad flexibilitet att dirigera om

förnödenheter under leverans till brukare med högre prioritet, berättar John-Erik.

Det som i det här sammanhanget avses med förnödenheter är personlig utrustning och gruppmateriel. Dock innefattas inte vapen och ammunition i begreppet.

Ersätter serviceförråd

Försvarmaktens Centrallager är en del av Försvarmaktens nya försörjningskoncept för förnödenheter och kommer att ersätta en rad serviceförråd runt om i landet. Antalet serviceförråd ska minskas. Istället införs ett antal så kallade servicecenter med 30–40 anställda och så kallade servicepunkter med 1–6 anställda. Det kommer att finnas 18 servicecenter och 12 servicepunkter.

Det nya centrallagret är gigantiskt och ska kunna hantera stora flöden av materiel.

– Genom en central lagring av förnödenheter och materiel på FMCL kan vi ha en bra kontroll över både antal och status. Kostnadsbesparingar kan göras genom att en rad förråd runt om i landet kan avvecklas. FMCL kommer genom en god planering, koncentration av flöden och en effektiv lagerhantering aktivt

kunna bidra till att utveckla Försvarmaktens hela logistik, säger Anders Malmström, chef för FMCL.

De kvarvarande förråden på förbanden kommer att renoveras och förändras:

– Förråden behöver byggas om, bland annat så att godsmottagningarna blir bättre på för-

Anders Malmström.

Foto: Sandra Lang

Foto: Sandra Lang

Fram i Arboga

OF FMLOG:

Systemet är inte provat än

Tomas Lahti är ledamot i styrelsen för OF FMLOG. OF FMLOG har varit inbjuden till arbetsgrupper och andra samverkansmöten där konceptet vuxit fram. Han är nöjd med planerna för det nya försörjningskonceptet.

– Givetvis påverkar det nya försörjningskonceptet organisationen inom FMLOG. Det har ju exempelvis skett förändringar inom Försörjningsdivisionen och inom ledningarna vid Försörjningsenheterna. Detta kan påverka enskilda medlemmar i den omfattningen att de får en ny befattning, eller får byta organisationstillhörighet. Vid vissa orter flyttar FMLOG sin verksamhet helt och hållet, vilket

kan innebära att vissa medlemmar får byta arbetsort. Men trots allt kommer huvuddelen av våra medlemmar framgent att arbeta med samma uppgifter som idag, deras kompetenser behövs, säger Tomas Lahti.

Däremot kan det eventuellt dyka upp fnurror på tråden under utvecklingen av konceptet, men där ber Tomas att få återkomma, om det skulle behövas.

– På pappret ser det bra ut, men det här är ju inte provat ännu. Fram till januari 2011 ska konceptet utvecklas och försörjningsenheterna med Servicecentra och servicepunkter etableras och personalen få utbildning. Så det är en spännande tid vi har framför oss.

Sandra Lang

Foto: Sandra Lang

Försvarsmaktens centrallager ligger i Arboga.

råden eftersom det kommer att bli ett högre flöde, säger John-Erik Jensen.

Mycket kvar att göra till 2011

Enligt tidsplanen kommer FMCL inte vara i drift fullt ut förrän år 2011. Fram till dess ska ett antal milstolpar passeras. De lokala lager som idag finns i serviceförråden ska under hösten levereras in till FMCL, ett arbete som planeras vara klart våren 2010. Samtidigt påbörjas från och med den 1 november 2009 utleveranser till servicecenter.

Besparingar

Ansvariga på FMLOG säger att systemet kommer att leda till mindre väntetider och bättre tillgänglighet för enheterna ute på förbanden, men erkänner samtidigt att sannolikt kommer det att vara inkörningsproblem i början. Utöver avsikten att effektivisera hanteringen, innebär förändringen också en beräknad besparing.

– Totalt räknar vi med att ha minskat personalstyrkan med 400 befattningar till den sista december 2010. Men det här arbetet inledde vi redan 2007. Det kommer att behöva ske vissa avgångar, men vi har under en längre tid avstått från nyanställningar utan istället hyrt in personal utifrån. Så vår personal har fått slita hårt, säger John-Erik Jensen.

De befattningar som försvinner är enligt John-Erik endast civila. De totala besparingarna beräknas bli cirka 100 miljoner om året. 160 miljoner sparas på lönekostnader och på sikt minskas lokalkostnaderna med 35–50 miljoner. Samtidigt kostar det nya centrallagret 100 miljoner och ombyggnationer på förband cirka 30 miljoner.

**Sandra Lang
Daniel Skoglund**

Framtidens modell för mobilisering ska ses över

Att centralförvara förnödenheter kommer inte att skapa ökad sårbarhet för Försvarsmaktens materielförsörjning, uppger Ulf Nordlander, överste av första graden och ny chef för Försvarsmaktens logistik, FMLOG.

Vad tycker du om det nya försörjningskonceptet?

– Det är viktigt att Försvarsmakten tänker nytt även inom förnödenhetsfrågorna. Försörjningskonceptet är en mycket viktig del i Försvarsmaktens totala förändrings- och utvecklingsarbete. Detta är något som har efterfrågats och som är en förutsättning för att vi effektivt ska stötta våra insatser nationellt som internationellt

Vilka utmaningar står det nya konceptet inför?

– Som med alla nya koncept är en av utmaningarna att alla är lojala med besluten och följer de nya rutinerna och arbetsmetoderna. Det här är ett sätt att effektivisera men vi måste också vara ärliga och säga att det är ett sätt att rationalisera och spara pengar åt Försvarsmakten. En annan utmaning är de ändrade arbetssätten. Det är inte bara FMLOG som kommer att jobba på andra sätt utan även förbanden kommer att få planera och ha en annan framförhållning än tidigare.

Har de enskilda förbanden blivit mer sårbara vid en eventuell krissituation nu när FMCL lagrar den största delen av alla förnödenheter?

– Nej, vi är inte mer sårbara nu. Genom att vi lagrar mycket av förnödenheterna centralt får Försvarsmakten en bättre bild än

tidigare över den samlade materielens status, tillgång och placering. Det ger en möjligheten att snabbt och flexibelt dirigera materiel dit den verkligen behövs bäst. Detta kunde tidigare ta mycket lång tid, för att inte säga månader. Därför blir vi nu mindre sårbara.

– Sedan ska vi komma ihåg att en stor del av materielen redan finns i bruk hos förbanden, till exempel materielen till de förband som står i R10. Mycket av de enskilda insatsförbandens organisationsbestämmande materiel som till exempel fordon, vapen ammunition et cetera kommer även framgent att vara förrädsställd på andra orter. Skälet till detta är bland annat säkerhetskrav, tillgång till förråd, samt just kraven och möjligheterna att mobilisera förbanden. Framtidens modell för mobilisering kommer att ses över bland annat mot bakgrund av förändrade ingångsvärden.

Sandra Lang

Fakta: FMCL 2009-2011

Inleveranser från nuvarande centrala och lokala förrädsplatser kommer att ske fram till våren 2010, omställningen av Serviceförråd till Servicecenter och Servicepunkter slutförs under 2010. From den 1 september 2009 påbörjas inleveranser av beklädnadsmateriel från Karlsborg och redan från den 2 september i mindre omfattning påbörjas leveranser för att försörja förråden på förbanden med beklädnadsmateriel.

Innan lagret är i fullt bruk ska lagerhållning ske av förnödenheter för personlig och grupputrustning till R 90- förbanden.

Källa: Försvarsmaktens logistik

Krigare på en

Kriget i Irak har skapat helt nya förutsättningar för krig och militära konflikter. Det har uppskattats att upp mot 10 procent av de som utför säkerhetsuppgifter i Irak är anställda av privata företag. Statens monopol på våld utmanas.

– Det här är det största som har hänt sedan legoarméerna i Europa på medeltiden, säger Joakim Berndtsson, doktorand på Göteborgs universitet.

Kriget i Irak har kallats ett privatiserat krig. Företag, huvudsakligen brittiska och amerikanska, har fått säkerhetsuppdrag som traditionellt har utförts av militära enheter. Joakim Berndtsson är mannen bakom avhandlingen "The Privatisation of Security and State Control of Force: Changes, Challenges and the Case of Iraq". Han har studerat kriget i Irak från 2003 till 2007 och användandet av privata säkerhetsföretag i konflikten.

Miljardindustri

Det finns två huvudanledningar till att kriget har privatiserats. För det första så underskattade man från USA:s sida hur mycket trupper som skulle behövas efter att den gamla regimen besegrats. George Bush berömda tal på hangarfartyget 2004, där budskapet var att uppdraget var utfört, var en felbedömning. För det andra så fick de företag som skulle sköta återuppbyggnaden av Irak ansvara för sin egen säkerhet. Företag som Blackwater, Aegis och många andra har kunnat ta gigantiska kontrakt i vad som blivit en mångmiljardindustri.

Privata aktörer i krig för tankarna tillbaka till medeltidens legosoldater och legoarméer som var vanliga i Europa fram till 30-åriga kriget. Samma farhågor som var befogade då reses även idag, men företagen själva håller inte alls med.

– De flesta ser sig som vanliga företag, de har en viss expertis som det är efterfrågan på. Ofta har de ett väldigt "matter of fact"-förhållningssätt, berättar Joakim Berndtsson som har intervjuat medarbetare och chefer på flera av företagen.

Staten och monopol

Den stora frågan är inte bara statlig kontroll,

den eroderas per definition då säkerhetsuppgifter privatiseras. Statens monopol på legitimt våld, själva grundpelaren för vad en stat anses vara, ifrågasätts. Max Weber definierade den moderna staten genom sitt våldsmonopol i början av 1900-talet och detta har varit allmänt accepterat. Nu menar många att teorin nu ställs på ända.

Men enligt Joakim Berndtssons forskning är detta en sanning med modifikation. Redan från början pekade Max Weber på att staten skulle kontrollera allt legitimt våld, inte nödvändigtvis utöva det självt. Sedan är det lätt att se att monopoliet på våld har varit ett mål för många stater, knappast ett faktiskt och historiskt konstant tillstånd. Förhållandet mellan staten och militärmakt, polisväsende och säkerhet har alltid förändrats genom historien.

Ideal eller realitet

Statens monopol på våld är dock en idé som lever kvar starkt och som också är starkt knuten till den moderna statens uppkomst. Man kan till och med hävda att den moderna staten med en armé och kontroll över hela sitt territorium kom som en reaktion mot det splittrade och feodala Europa. Det var ett svar på det kaos som uppstod då lokala maktcentra bildades kring makthavare och krigsherrar. Staten skulle bringa situationen under kontroll, skapa stabilitet och innebära slutet för konflikter inom samma land.

Det finns i dag svaga stater som inte på något sätt kan anses kontrollera sina territorier, inte heller våldet och säkerheten däri. Men de fortsätter att vara stater. Joakim Berndtsson menar istället att monopoliet på våld ska ses som ett ideal som alla stater försöker uppnå, men de slutar inte att vara stater även om målet om kontroll är långt borta. Yttre konflikter, att kunna skydda sina yttre gränser, ses i dag ofta som en mer avgörande faktor för vad som utgör en stat än kontroll över den inre säkerheten.

Reaktiv kontroll

Det behöver heller inte vara särskilt problematiskt, rent definitionsmässigt, med privata aktörer i krig, enligt Joakim Berndtsson. Ända från början har det varit en fråga om kontroll snarare än utförande. Så frågan som måste ställas i dag är den om statlig kontroll när

Blackwateranställda i civila kläder deltar i en eldstrid i

säkerhetsuppdrag läggs ut på icke statliga aktörer. Frågan om kontroll är delvis kopplad till företagets juridiska status.

– Företagen säger att de vill vara reglerade. Med detta följer legitimitet. Men regleringen har kommit reaktivt, helt klart. Den kommer ofta i efterhand, ofta i samband med problematiska incidenter.

Det var efter incidenten då Blackwater öppnade eld mot civila vid en trafik korsning i Bagdad som USA tog tag i frågan, men från Storbritanniens sida har man valt att inte reglera dessa företag specifikt. I USA har man eftersträvat att dessa företag och deras anställda ska kunna dömas efter samma lagar som amerikanska soldater.

Frågan om företagets lojalitet mot staten är

treprenad

Fotograf: Genasio Sanchez/AP

Najaf, Irak, vid en byggnad som försvaras av amerikanska soldater. Fjärde april 2004.

också något som har diskuterats.

– De traditionella militärenheterna, de har ofta någon slags ed som skapar ett socialt band till staten. Mellan stater och företag är det istället främst kommersiella band som knyts, säger Joakim Berndtsson.

Civil undsättning

Introduktionen av nya aktörer på fältet har också inneburit problem med attityder och kommunikation då den naturliga kommandokedjan inte längre finns där. Inte heller är företagen normalt tillgängliga för insatser utanför deras kontrakt. Trots det har det förekommit vid enstaka tillfällen att de undsatt militära förband.

– Förhållandet mellan militären och fö-

retagen har varit komplex. Vissa som jobbat för företagen har känt sig som kungar med sin beväpning och solglasögon. Men vissa militärer har sett dem som legosoldater och det är inte helt bra. Helt plötsligt stoppar man in en helt ny kategori på fältet. Det är inte alls problemfritt, säger Joakim Berndtsson.

USA håller på att utvärdera hur användandet av privata företag fungerade. Klart är det redan i dag att notan kommer bli mycket högre än man först trodde. Dessutom har dessa företag inneburit ett extra moment för officerare och andra beslutsfattare inom militären, vissa officerare vägrade att ha med företagen att göra, och det tog lång tid innan kommunikationerna började fungera.

Arvid Norin

Fakta: Avhandlingen

Avhandlingen "The Privatisation of Security and State Control of Force: Changes, Challenges and the Case of Iraq" är skriven av Joakim Berndtsson, doktorand på Göteborgs universitet. Disputationen skedde den 3:e april och avhandlingen försvarades framgångsrikt. Joakim Berndtsson kommer att fortsätta sin forskning på området och han har fått anslag för att titta närmare på privatiseringen av säkerhetsuppgifter och vad marknadstänkandet kan få för effekter.

Baltikum

– i skuggan av grannen i öster

Samtidigt som Baltikum är en av Rysslands lugnaste gränser, räds baltstaterna fortfarande den mäktige grannen. Minnet av historien är starkt och invasionen av Georgien aktualiserade en farhåga som de små länderna har svårt att släppa.

Även om de tre små baltiska staterna har stora skillnader beträffande ekonomi, etnisk sammansättning, religion och historia, har de dock ett gemensamt problem, nämligen grannskapet till den forna förtryckarstaten Ryssland.

Visserligen oroar sig invånarna i dessa dagar främst för sin ekonomiska säkerhet, som sedan 1990-talet nära hänger samman med Västeuropa. De har hårt drabbats av den globala finanskrisen genom stora budgetunderskott, lönesänkningar, omfattande arbetslöshet, nedläggning av sjukhus mm, vilket resulterat i protestdemonstrationer och regeringskriser.

Hoppas på väst

Men trots allt sätter baltstaterna sätter sitt hopp till väst och oroar sig för att Ryssland skall utnyttja deras resterande beroende av rysk energi och transit för politiska syften, även om också Ryssland drabbats hårt av krisen.

De tre länderna får sedan sovjettiden all sin gas från Ryssland, och det statskontrollerade ryska monopolet Gazprom har köpt in sig i deras stora gasbolag. Baltryssar spelar en viktig roll som mellanhand. Som exempel på påtryckningar kan nämnas, att då Litauen 2003 sålde oljeraffineriet i Mazeikiu till ett polskt företag i stället för ett ryskt, stängdes oljeledningen från Ryssland av, och samma sak drabbade Lettland, då ryska företag inte fick köpa in sig i oljeterminalen i Ventspils. Då myndigheterna i Tallinn 2007 flyttade

ett krigsmonument, som hyllade den sovjetiska "befrielsen" av landet från fascismen, minskade den ryska transithandeln per järnväg drastiskt. Beträffande Litauen bör dock tilläggas att Ryssland är beroende av det landet för sina landtransporter till exklaven Kaliningrad, och sjötransporterna dit är dyrare.

Samtidigt har Ryssland minskat sitt eget beroende av transit genom baltstaterna genom att bygga ut oljeterminalen i Primorsk och lasthamnen i Ust-Luga, båda i Finska viken. Byggandet av en gasledning genom Östersjön till Tyskland (Nord Stream), som skulle kunna få en gren till Kaliningrad, tjänar syftet att minska Rysslands beroende av gasledningar genom flera länder och har använts som motiv för mer rysk marin närvaro.

Fler ryska pass

Baltstaterna känner sig också hotade av politiska påtryckningar från Ryssland. Alltsedan 1991 har Ryssland hävdade att de stora ryska minoritetsgrupperna i Estland och Lettland (25 respektive 29 procent) diskriminerats genom att inte automatiskt få medborgarskap, genom språk- och skollagar. (Litauen däremot hade bara nio procent ryssar och gav alla medborgarskap, vilket Ryssland använt som modell för övriga.)

Frågan användes bland annat som argument mot att baltstaterna skulle få bli medlemmar i Nato och EU. Ryska konsulat började vidare under 1990-talet ut pass till f.d. sovjetiska medborgare, så att fler ryssar fick ryskt medborgarskap än estniskt eller lettiskt och därmed behöll banden till Ryssland. Detta blev desto mer oroande, då försvar av ryska "medborgare och landsmän" utomlands skrevs in i ryska doktriner. 2008 tjänade detta som motiv för Rysslands invasion i Georgien i augusti 2008. Ett år

senare stiftades i efterhand en lag, som gav den ryska militärmakten rätt att ingripa i sådana fall.

Använt minoriteten

Ryssland har vid flera tillfällen använt sina minoriteter i Baltikum för att destabilisera staterna. Flyttandet av Bronssoldaten i Tallinn 2007 utlöste kravaller av ryska ungdomar, som hade kontakt med ambassaden, och estniska myndigheter utsattes för IT-attacker från Ryssland.

Rysslands stöd till sina landsmän motverkade dock sina syften, eftersom det drev regeringarna att ännu mer söka stöd hos Nato och EU, vilket de också fick, och de ryska minoriteterna misstänktes för att gå Rysslands ärenden. Det bör dock framhållas att Estland och Lettland under tryck från väst förbättrat förhållandena för sina ryssar, och de flesta av dessa har också sedan 1990-talet fått högre levnadsstandard och vill inte flytta till Ryssland. Frågan är nu om den ekonomiska krisen allvarligt försvårar deras integration i respektive samhälle.

Frågan om baltryssarna har också använts i Rysslands diplomatiska kampanj mot baltstaterna i olika internationella forum. Presidenterna Putin och Medvedev har under 2000-talet exempelvis vägrat att avlägga officiella besök i baltstaterna.

Gränslöst Estland

Också gränserna har använts i påtryckningssyfte. Då Estland och Lettland för att kunna tillfredsställa Natos och EU:s krav på medlemskap i slutet av 1990-talet gav upp sina krav på att få tillbaka sina mellankrigsgränser, som Stalin ändrat 1944, då vägrade Ryssland av just den anledningen. Den ryska Statsduman vägrade också (till 2003) att ratificera ett gränsavtal med Litauen, som inte velat ändra på gränsen.

Foto: REUTERS/mts Kainins

Relationen till de ryska minoriteterna är känslig för Baltstaterna som även pressats av EU att förbättra villkoren för minoriteterna. På bilden har estnisk kravallpolis gripit en rysk demonstrant i samband med flytten av en staty i huvudstaden Tallinn i april 2007.

Då baltstaterna ändå blev Nato- och EU-medlemmar 2004, slöt Ryssland slutligen 2007 ett avtal med Lettland, som fastslog den nuvarande gränsen. Ett liknande avtal tecknades 2005 med Estland, men Ryssland sade snart upp det därför att estniska parlamentet ratificerat det med en hänvisning till Tartu-fredens gräns, vilket ansågs innebära ett krav på gränsrevision. Eftersom det krävs kvalificerad majoritet för att ändra en lag, står alltså Estland fortfarande utan en fastlagd gräns mot Ryssland.

Militärt hot

Allvarligast är dock det latenta militära hotet. Det finns starka skäl för att hävda att baltstaterna inte kan försvaras, om Ryssland skulle angripa. Visserligen lämnade de ryska styrkorna baltstaterna 1993-94 (med svensk medlarhjälp), skars ner och inriktades på hot söderifrån, men Ryssland förblir förstås mycket starkare och har geostrategiska fördelar gentemot baltstaterna.

Ryssland har genomfört flera stora militärövningar i grannskapet, inte minst i Kaliningrad, och flygkränkningar förekommer ofta. Den ryska underrättelseverksamheten är intensiv, och 2008 avslöjades chefen för det estniska försvarsministeriets informationsavdelning som rysk spion sedan många år. Hotet materialiserades, då Ryssland ifjol invaderade grannlandet Georgien och sedan

erkände utbrytarrepublikerna Sydossetien och Abchazien som självständiga stater med ryska militärbaser.

Nato och USA

För att öka sin säkerhet började baltstaterna med västlig hjälp 1991 bygga upp egna försvarsmakter från grunden och bildade även små gemensamma styrkor (t.ex Baltbat) och Baltic Defense College. De strävade målmedvetet efter Natomedlemskap och för att få det anpassade de sina styrkor till Natos krav och behov. 2002 blev de godkända och 2004 upptagna som fullvärdiga medlemmar av Nato (och EU).

Framför allt har de satsat på militärt samarbete med USA och bidragit med specialstyrkor till såväl dess krig i Irak som Natoinnsatserna i Afghanistan för att i gengäld få konkret hjälp i fall av konflikt med Ryssland. Den ekonomiska krisen har dock påskyndat hemtagningen av styrkor från Irak, minskat bidragen till Baltbat och lett till en diskussion om återinförande av värnplikten i Lettland.

Flygskydd

För att binda upp Nato har staterna vidare strävat efter att få så mycket närvaro av Nato (USA) som möjligt. Visserligen fick de vid Natointrädet en flygpatrull på fyra (sic!) plan baserade i Siauliai i Litauen för att

övervaka luftrummet, och 2008 blev Tallinn bas för Natos Cyber Defense Center, men det är nästan allt.

Det finns inga Natoförband i området och inga operativa planer på hur Baltikum skall försvaras. Efter Georgien kriget har dock bland annat Storbritannien uppmärksammat behovet av Natoplanering för Baltikum, och förberedelser har börjat göras vid vissa flygplatser för att kunna ta emot förstärkningar.

Angrepp osannolikt

Ryssland skulle alltså lätt kunna återerövra de baltiska staterna om man verkligen ville men frågan är om inte kostnaderna för att göra det skulle överstiga vinsterna. Det skulle med största sannolikhet leda till ett slut på avspänningen i Europa, ett nytt kallt krig och en kapprustning i området som Ryssland skulle förlora på.

Det bör också nämnas att baltstaterna hör till Rysslands lugnaste och minst hotande grannar och inte står högst på Rysslands lista över problemområden. Det ryska intresset för det slaviska broderlandet Ukraina är mycket större, och där finns mer att vinna. Ett ryskt anfall på Baltikum skulle troligen driva Ukraina närmare Nato.

Ingmar Oldberg

forskare, Utrikespolitiska institutet

Om försäkringar:

Nu börjar året närma sig sitt slut och därför vill vi göra dig uppmärksam på några saker som kan vara bra att känna till inför årsskiftet.

Barnförsäkring

Barnförsäkringen gäller tills yngsta barnet fyllt 25. När nu årsskiftet närmar sig kan det därför bli aktuellt för dig att säga upp försäkringen, om ditt yngsta barn fyllt 25 under året.

Barnförsäkringen gäller försäkringstagarens samtliga arvsberättigade barn. Barnförsäkringen gäller även för barn till samboende med gruppmedlemmen om de är folkbokförda på samma adress som medlem. Försäkringen gäller dygnet runt till och med det kalenderår det yngsta barnet fyllt 25 år. Medlem måste själv säga upp försäkringen när yngsta barnet uppnått slutåldern.

Försäkringen kan tecknas utan hälsodeklaration. Observera att försäkringen dock inte täcker alla sjukdomstillstånd. De fullständiga försäkringsvillkoren finns att läsa på officersförbundets hemsida.

Du kan välja på två nivåer

Den som vill teckna barnförsäkring via Officersförbundet kan sedan i somras välja på två nivåer av invaliditetskapital, antingen upp till 30 prisbasbelopp eller upp till 50 prisbasbelopp. Kontakta kansliet för att ansluta dig till barnförsäkringen eller ändra ersättningsnivå.

Obseservera att:

medlemmen måste själv säga upp försäkringen och att.

försäkringen saknar så kallat efterskydd.

Seniorförsäkring

Som längst kan man vara försäkrad via Officersförbundet och med det år som man fyller 67.

För att undvika att stå utan försäkring den 1 januari året därpå kommer de medlemmar som har en försäkring via förbundet och som fyller 67 år under 2009 att få ett erbjudande om en så kallad seniorförsäkring. Erbjudandet kommer i ett brev på posten under november månad. Seniorförsäkringen administreras helt av Länsförsäkringar och ingår inte i förbundets försäkringsplan. Det är helt en överenskommelse mellan dig och försäkringsgivaren.

I Seniorförsäkringen ingår en livförsäkring om ett halvt prisbasbelopp och en olycksfallsförsäkring. Med seniorförsäkringen kan man bara förlänga sina befintliga försäkringar, inte teckna nya försäkringar. För mer information kontakta Länsförsäkringar på telefon: 08-588 43 150.

Foto: Alexander Karlsson/Försvarsmakten/Combat Camera

Flytt av basbataljoner utreds

Officersförbundet har, tillsammans med övriga försvarsrelaterade fackföreningar, anlitat en utredare som ska granska effekter av Försvarsmaktens intention att flytta delar av flygbasbataljonerna från F 17 i Ronneby och F 21 i Luleå till Malmen utanför Linköping.

Försvarsmakten önskar flytta de två flygbasbataljonerna i Ronneby och Luleå till Malmen utanför Linköping. Arbetstagarorganisationerna på de båda orterna är frågande till beslutsavsikten och vilket underlag som ligger bakom. Men samverkan i frågan har inte fungerat.

– Officersföreningarna vid de två förbanden har försökt få svar i den här frågan sedan februari. Trots att frågor ställts både ute på förbanden och till Försvarsmaktens ledning har vi fått otydliga svar. Vi hoppas att en utomstående utredare kan vara ett stöd för oss i att ge klarhet kring beslutet och dess effekter, säger Peter Löfvendahl, förbundsdirektör på Officersförbundet.

Möjligheten för arbetstagarna att anlita en utredare ges i det avtal om samverkan som slutits mellan arbetstagarorganisationerna och arbetsgivaren.

Finansieringen sker via medel från Partsrådet som är en ideell förening vars medlemmar är Arbetsgivarverket, Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR/ S,P, O), samt Saco-S och SEKO.

Motiv ska klarläggas

Utredaren ska analysera beslutunderlag och intervjua arbetstagare samt företrädare för myndigheten och de olika fackförbunden. Målet är att bland annat försöka klarlägga

motiven bakom de föreslagna förändringarna, vilka förändringar som faktiskt övervägs, ekonomiska beräkningar och vilka effekter en eventuell förändring kan få för verksamhets-säkerheten.

– Eftersom inriktningen ska bestämmas i höst är det bråttom att få svar eftersom det kan vara svårt att påverka efter att ett beslut fattats. Rapporten ska därför vara klar mot slutet av september, säger Peter Löfvendahl.

De försvarsfack som, utöver OFR/O (Officersförbundet och Ledarna), står bakom uppdraget är Saco försvar, OFR/S och SEKO försvar. Underlaget kommer att vara beställarna till godo i strävan att stödja Försvarsmakten i att de beslut som fattas ska vara så väl genomarbetade som möjligt.

– Både för våra medlemmars och för verksamhetens skull hoppas jag att vi kan stödja Försvarsmakten i att skapa ett beslutsunderlag som är väl genomarbetat, säger Peter Löfvendahl.

Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR)

Arbetsgivarverket, de statliga myndigheternas huvudorganisation, förhandlar om statliga arbetsmarknadsvillkor bland annat med de offentliganställdas förhandlingsråd – OFR.

OFR består av tre förbundsområdet. Statstjänstemän, Poliser och Officerare. Dessa förkortas OFR/S, respektive OFR/S och OFR/O.

I OFR/S ingår fackförbundet ST, Lärarförbundet, Ledarna, Försvarsförbundet, Vårdförbundet och SFHL. I OFR/O ingår Officersförbundet och Ledarna.

THE NAMMO GROUP

– A Solution Provider

The Nammo Group is a world leader in development and production of ammunition, shoulder-fired weapon systems, missile products and demilitarization services.

ENVIRONMENT
THINKING CUSTOMER
COMMUNICATION
THINKING DEMIL THINKING
THINKING TECHNOLOGY
SAFETY & SECURITY
THINKING THINKING ETHICS
PEOPLE THINKING GLOBAL

Arbetstidsförhandlingarna ajournerade

OFRO/FM, SACO Försvar och OFR/S har kommit överens med Försvarsmakten om att ajournera arbetstidsförhandlingarna till den första december i år.

Arbetstidsförhandlingarna handlar om att utarbeta ett nytt arbetstidsavtal som styr både vanlig arbetstid, övertid, jourtjänst, övningstid med mera. Förhandlingarna inleddes hösten 2007 på anmodan av Försvarsmakten som önskar ett nytt avtal. Förhandlingarna gick trögt och november 2008 kallade Försvarsmakten och Officersförbundet, Saco/Försvar, samt OFR/S gemensamt in två oberoende ordföranden som skulle hjälpa parterna att komma överens. Trots det har förhandlingarna ännu inte lyckats.

– I mitten av juni lämnade alla vi tre fackliga organisationer in en samstämmig reaktion där vi avvisade Försvarsmaktens förslag till ett nytt arbetstidsavtal, säger Niklas Simson.

Lämnade eget förslag

Samtidigt lämnade de tre förbunden in ett eget komplett förslag till nytt arbetstidsavtal.

Försvarsmakten ajournerade sig därefter över sommaren. Parterna har nu träffats ånyo och konstaterat att det för närvarande inte finns förutsättningar att nå enighet i förhandlingarna.

I syfte att förbättra förutsättningarna har parterna kommit överens om att ajournera de pågående förhandlingarna ytterligare till den 1 december.

– Vi är inte överens i ett antal frågor, bland annat de beräkningstekniska. Vid värdering av ett arbetstidsavtal utgår man från vad det nuvarande avtalet ger arbetstagarna under ett givet år som båda parter bedömer som representativt. Därefter beräknas vad det föreslagna avtalet skulle ge. Det här är ju en till del ganska komplicerad process, beroende på hur och vad man räknar. Och här räknar vi och Försvarsmakten olika, säger Niklas Simson.

Arbetstidsdirektivet

Just beräkningstekniska frågor är en av de saker som ska utredas under ajourneringen. Andra saker är juridiska frågor, bland annat frågan om hur EU:s arbetstidsdirektiv ska implementeras

i ett eventuellt nytt avtal.

Ytterligare saker som ska genomföras är ett arbete kring hur förutsättningarna ser ut ute i Försvarsmaktens organisation för att hantera arbetsgivarrollen, ledarskapet och medarbetarskapet.

– Hur mandat och kunskaper är delegerat och spritt i organisationen påverkar självklart vilken typ av avtal som kan nyttjas. Om någon part exempelvis skulle önska ett avtal som lägger ut mycket ansvar på exempelvis plutoncheferna, måste ju dessa ha en rimlig möjlighet att förvalta avtalet och de arbetsrättsliga lagar som är tillämpliga, säger Niklas Simson.

Fortsatt stöd

Strävan är att förhandlingarna efter ajourneringen ånyo ska kunna upptas under ledning av en oberoende ordförande. I syfte att få arbetsro under processen har parterna också kommit överens om att frågan om lokalt arbetstidsavtal för Försvarsmakten inte ska tas upp i den centrala avtalsrörelsen 2010.

Utveckla dig i din yrkesroll!

Försvarshögskolan erbjuder Sveriges samlade kompetens och erfarenhet inom områden som krigsvetenskap, ledarskap, säkerhetspolitik, krishantering och internationellt samarbete.

Hos oss kan du studera statsvetenskap med två olika inriktningar: säkerhetspolitik eller krishantering och internationell samverkan. Våren 2010 kommer vi även genomföra kurser inom ämnen som asymmetriska hot och terrorism, militärhistoria, folkrätt och ledarskap.

Läs mer om våra kurser och utbildningar på www.fhs.se

Välkommen med din ansökan senast 15 oktober!

Långsamma framsteg inom arbetsmiljön

Efter påtryckningar från Försvarsmaktens huvudskyddsombud beordrade Högkvarteret tidigare i år samtliga förband att lämna in uppföljningsrapporter om sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Resultatet var tänkt att ligga till grund för att analysera hur arbetsmiljöarbetet i Försvarsmakten fungerar och hur det kan förbättras.

Sista dag för förbanden att lämna in sina rapporter var den 30 juni. Någon analys kommer dock inte att kunna göras eftersom de inlämnade rapporterna skiljer sig åt i allt för många avseenden. Därtill har ett tiotal förband fortfarande inte inkommit med någon rapport.

Officersförbundet har varit i kontakt med huvudskyddsombud Per-Erik Gustafsson och fått beskedet att han nu ska ta ställning till

resultatet och avgöra hur han ska gå vidare i frågan.

Inspirationsdagar

I våras slog Officersförbundet larm om att det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) är eftersatt inom Försvarsmakten. Larmet kom efter en granskning där kansliet med stöd av officersföreningarna samlade in förbandens skriftliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbete som bedrivits under 2008.

För att hjälpa förbanden att förbättra den årliga uppföljningen har Centrala Arbetsmiljökommittén (CAM) gett Personalstaben i uppgift att fokusera på metoder inför 2009 års uppföljning, en uppgift som ska vara klar senast den 15 oktober 2009.

Ytterligare stöd för förbanden är Officersförbundets inspirationsdagar för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM), som förbundet ge-

nomför på flera förband under hösten.

Pelle Avelin är ombudsman och ansvarig för inspirationsdagarna. Han hade hoppats på ett tidigare engagemang från Försvarsmaktens sida

– Det är dåligt att uppföljningen av SAM är så eftersatt inom Försvarsmakten, men det är givetvis bra att myndigheten nu jobbar aktivt med att förbättra läget. Planerna inför 2009 års uppföljning verkar lovande.

Pelle Avelin riktar även en uppmaning till alla skyddsombud och officersföreningar:

– Arbetsgivaren har ansvaret för att uppföljningen görs. Men om de ska få bra kvalitet behövs skyddsombudens och officersföreningarnas aktiva deltagande.

Som hjälp på traven för den engagerade genomför Officersförbundet årligen minst en kurs om arbetsmiljöfrågor.

Bågmodell UNO C2

It-konsult, Byggnadsingenjör, Idol, Lärare eller EI-montör

Bågmodell STINA C4

Militär, Journalist, Psykolog, Brandman, Snickare eller Sjuksköterska

Bågmodell LEIF C1

Kirurg, Advokat, Förskollärare, Pilot eller Snabbköpskassör

Bågmodell ROBYN C2

Lokalvårdare, Programledare, Arkitekt, Projektledare eller Idrottslärare

Låt chefen göra jobbet lättare

För att kunna göra ett bra jobb måste man se bra. Vi på Synsam har kunskap om kraven på arbetsglasögon i olika arbetsmiljöer – från verkstad till kontor. Vi ger råd om belysning och tar fram arbetsglasögon som är anpassade till just din miljö. Här ser du ett urval båggar, du hittar givetvis fler att välja mellan, i våra butiker. Mer information om vad lagen säger om företagsglasögon hittar du under fliken "Om Synsam" på www.synsam.se. Prata med din arbetsgivare om vilka regler som gäller för arbetsglasögon på ditt företag. Välkommen in till oss så berättar vi mer!

 SYNSAM
www.synsam.se
FÖRETAGSSERVICE

Förbundet vann tvist om åldersdiskriminering

Officersförbundet har drivit en tvist mot Försvarsmakten rörande åldersdiskriminering. Resultatet av tvisten är att åldersgränserna för att läsa vidare tas bort samt att den drabbade har fått viss upprättelse.

En av förbundets medlemmar sökte under förra året den högre stabsutbildningen (HSU). Medlemmen blev av sitt hemmaförband högst nominerad, men i den efterföljande centrala nomineringsprocessen avfördes han från listan. Anledningen till det var att han var äldre än 45 och då är man för gammal för att läsa vidare, menade Försvarsmakten. Det är ett felaktigt hanterande, hävdade Officersförbundet, då

det strider mot både EU:s arbetslivsdirektiv och diskrimineringslagen.

Officersförbundet ansåg att Försvarsmakten bortsett från vår medlems faktiska meriter och enbart bedömt honom utifrån hans ålder, något som strider mot såväl direktiv som lag. Försvarsmaktens juridiska avdelning gjorde samma bedömning och resultatet av förhandlingen är att från och med nu är alla åldersgränser borttagna från såväl HSU och all annan utbildning.

För medlemmen blev resultatet att hans ansökan överförs till kommande antagningsprocess och att han tilldelas ett skadestånd om 15 000 kr för den kränkning han blivit utsatt för.

Info om äldremedlemskap

Rätt att tillhöra Officersförbundet som äldremedlem tillkommer aktiv medlem, som avgått med pension. Hela medlemsavgiften för äldremedlemmar betalas i januari.

Medlemsavgiften för äldremedlemmar är 120 kr och dras en gång om året, i januari månad. Om du inte vill vara med i Officersförbundet längre ber vi dig att kontakta förbundet.

Du som inte längre vill vara medlem i förbundet, kontakta kansliet före årsstämman så dras inte avgiften från ditt konto (om du valt att betala dina avgifter till förbundet via autogiro) alternativt så slipper förbundet skicka ut avier, vilket underlättar både för kansliets personal och för dig.

Medlemsförmåner

Som äldremedlem får du Officerstidningen, som kommer ut 9 gånger per år.

Som äldremedlem har du också:
rätt till medlemskap i en rikstäckande förening för äldre officerare (OF Ä. Lokalföreningsavgift 3 kronor per månad),

rösträtt vid förbundsstämma genom sådan förening,

rätt till anslutning till Officersförbundets försäkringar enligt för dessa fastställda normer,

rätt till upplysning eller bistånd i pensions- och försäkringsfrågor.

OF Ä höstmöte 2009-11-05

Officersföreningen för äldre officerare – OF Ä kallar medlemmarna till

HÖSTMÖTE

Torsdagen den 5 november 2009 ombord på Sjöofficerssällskapets restaurant-fartyg "Segelkronan" förtöjd vid Ö Brobänken (alldeles öster om Långa raden 8) och i Segelsömmarsalen, Skeppsholmsgården. Skeppsholmsgården har adress Slupskjulsvägen 12. Segelkronan är förtöjd intill den parkering som ligger på östra sidan av Skeppsholmen, Östra Brobänken.

PROGRAM

1. Kl 15.30 Samling ombord på Segelkronan för kamratlig samvaro, BIO
2. Kl 16.45 Förflyttning till den närbelägna Skeppsholmsgården
3. Kl 17.00 – 18.15 (ca) Föredrag av General Bengt Gustafsson.
Ämne : Sovjet och Sverige.
4. Kl 18.45 (ca) Gemensam middag ombord på Segelkronan
 - förrätt med öl
 - varmrätt med vin
 - kaffe och kaka

Pris: 300 kr

ANMÄLAN om deltagande skall vara kassören tillhanda senast 23 oktober genom inbetalning av 300 kr till OF Ä plusgirokonto 60 90 10 – 4. Glöm inte att notera namn på blanketten.

Är du sent ute går det också bra att ringa/maila till klubbmästaren, Sten Munck af Rosenschöld, tfn 08 612 72 05; e-post: semu@comhem.se

Varmt välkomna!

Officersförbundet ökar

Officersförbundets medlemstal har ökat med 141 personer sedan i juli. Ökningen består i 57 aktiva, 101 studerande och antalet passiva medlemmar har minskat med 17. Att det varit inryck till de olika officersutbildningarna – och att flera studerande visat intresse för medlemskap – är en viktig faktor bakom ökningen.

– Det är glädjande att studenterna ansluter sig. Jag anser att vi är det förbund inom försvarssektorn med bäst resurser att tillvarata medlemmarnas intressen, men det kan vi bara fortsätta med om vi lyckas med vår rekrytering, säger Peter Löfvendahl, förbundsledare på Officersförbundet.

Förhoppningen är att fler blivande officerare ansluter sig varefter ytterligare rekryteringsmöten genomförs.

Hur skyddar vi Sverige?

FÖRFATTNINGS-
HANDBOK
FÖR TOTALFÖRSVAR
OCH SKYDD MOT
OLYCKOR

2009/10

Försvardepartementet

FRITZES – DIREKT FRÅN SVERIGES MYNDIGHETER

När en krissituation uppstår är det viktigt att alla vet vilka regler som gäller. I årets utgåva av FTS från Försvardepartementet finner du alla gällande regler för hur vi ska agera vid terrorangrepp, krig och svåra olyckor.

TITEL Författningshandbok för totalförsvaret och skydd vid olyckor

BEST.NR 978-913832513-1

PRIS 492:- exkl. moms

Fler titlar hittar du på **fritzes.se**

För beställning besök www.fritzes.se
Tel. 08-598 191 90 Orderfax 08-598 191 91
E-post order.fritzes@nj.se

Fritzes

ett Wolters Kluwer-företag

Patria Helicopters AB

Service center: AgustaWestland • Bell Helicopter • Eurocopter • NHI-ICS Service provider

Our Core Business

Life cycle support

Components

Airframes

- Line and Base maintenance
- Fuselage rebuilt and repair, fixture programs

Capability

- Full Customer Service
- Helicopter maintenance & dynamic components overhaul
- Exchange unit programs
- Spare Parts
- Service Support Agreement & PBHR contracts
- Airframe refurbishments and upgrades
- Equipment Integration
- DOA modifications

- Dynamic Components Overhaul
- Hydraulics, Electromechanics and Accessories
- Special Repairs & Blue epoxy recoating

Patria Helicopters - Sales and Customer Support

customersupport@patricia.fi

EASA part 145 - FAA Repair Station
RML Military Approval

Har anställda vid FM HKV rätt att känna stolthet?

Såväl internt som externt är Försvarsmaktens Högkvarter (HKV) den enhet i Försvarsmakten (FM) som nästan alla har negativa synpunkter på.

Håkan Juholt (s) benämner gärna HKV som "Mumintrollet, stort huvud liten kropp". **Rolf Gunnarsson (m)** anser att HKV svälter på bekostnad av verksamheten. Dessa två ledande försvarspolitikere är i hög grad ansvariga för att såväl FM som HKV har den utformning som det har, då de som ledamöter i Försvarsutskottet med mera har bidragit till FM utformning.

Regelbundet spottande

Internt är vi tyvärr också rätt duktiga på att ge negativa kommentarer om HKV, trots att de flesta av oss har en kollega som vi nyligen jobbat tillsammans med och som vi då uppfattade som klok och omdömesfull. Nu när kollegan är på HKV, så försvann alla de positiva sidorna!

Som bekant blir en sten blöt om man spottar på den tillräckligt länge. Påståenden – utan faktabakgrund – blir sanningar som inte kan eller får ifrågasättas. Många som uttalar sig om HKV, har mycket liten kunskap om vilka uppgifter HKV har, vad som görs där och i vilket syfte. Det är lätt att säga att HKV är för stort när man inte sätter det i relation till VAD som skall produceras och till NÄR det skall levereras. Den negativa bild av HKV som sprids är långt ifrån sanningen. Sant är att det jobbar drygt 1000 personer i HKV. Alla dessa officerare och civilanställda går varje dag till jobbet med samma ambition som Du och jag, de vill göra ett bra jobb, bli respekterade för sin kompetens och mellan varven få uppskattning. Sant är också att arbetsmarknadens lagar om arbetstid, arbetsmiljö, semester, VAB:a, o s v gäller även för de som tjänstgör i Högkvarteret!

FM HKV unikt i Norden

FHS har på uppdrag av FM gjort en utredning om Högkvarteret och jämfört storleken med de nordiska motsvarigheterna. En mycket intressant läsning som även belyser utvecklingen av myndighetsutövning samt gör jämförelser med några världsledande företag och deras "HKV".

FHS utredning visar att FM HKV för det första är unikt i Norden då inget annat nordiskt land har ett "superhögkvarter" där man i princip "lagt alla ägg i samma korg". Till skillnad från Försvarsförvaltningsut-

redningen från 2005, konstaterar utredarna att det självklart påverkar storleken på högkvarteret om nationen är med i NATO eller inte. 100–200 officerare över tiden i NATO staber innebär naturligtvis motsvarande antal färre i en nationell stab.

En annan viktig slutsats i utredningen är att utvärdering av gjorda omorganisationer sällan eller aldrig görs, för innan omorganisationen genomförts till fullo, är man på väg in i nästa. Efter FB 00 skulle OPIL leda insatser med tre taktiska staber, i Enköping (A), Uppsala (FV) och Berga (M). Mycket stora investeringar gjordes i Uppsala för att OPIL skulle kunna samordna dessa centra. Hur det blev vet vi, först flyttades alla till Uppsala och nu är allt samlat på HKV i Stockholm. Bara ett exempel i raden, men garanterat den dyraste omorganisationen.

Sluta delegera uppåt

Självklart finns utvecklingspotential i nuvarande HKV. Den viktigast kanske är att internt lojalt följa de processer som man gemensamt bestämt i försvarsmaktsledningen. Det finns enligt min mening allt

för ofta fingrar i syltburkar som man inte borde vara i.

En än viktigare åtgärd är sluta med att delegera uppåt! Allt för många ärenden handläggs i HKV som definitivt borde handläggas på förbandsnivå. Genom tydliga riktlinjer, direktiv och order måste förbandscheferna få vara CHEFER och inte bara ett filter mellan HKV och verksamheten.

Rätt till respekt!

Officersförbundets medlemmar och övriga anställda på HKV är inte ansvariga för den struktur och storlek som HKV har, då är det också rimligt att de inte i princip dagligen behöver få kritik för detta, utan som övriga anställda i FM värderas med respekt för sina insatser. Alla i FM har anledning att känna stolthet för sin insats för FM och Sverige oavsett var i organisationen man befinner sig. Vi behöver varandra för att göra fullgöra våra uppgifter i FM oaktat detta är i HKV eller ute på förbanden. Det är tillsammans som vi blir en Försvarsmakt!

Bjarne Hald
OF Bothnia

Tystlåten!

- Eller lyhörd...

Milso är ett tjänsteföretag som erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-konsulter till myndigheter och näringsliv. Vi har alltid plats för fler lyhörda medarbetare som kan utveckla vår verksamhet inom försvarsområdet.

Är du en av dem?
- Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB Wennerbergsgatan 10 112 58 Stockholm www.milso.se

Alla vinner på att det går snabbt att komma tillbaka.

Vi erbjuder försäkringslösningar som innehåller snabbare sjukvård, omedelbar rådgivning och ett nätverk av hundratala specialist- och rehabiliterare.

Låter det intressant? Kontakta Monica Hornegård på Officersförbundets medlemservice på 08-440 83 53. Mer information och blankett för att teckna sjukvårdsförsäkring finns även på www.officersforbundet.se

Program PRIO söker personal

Söker du nya utmaningar?

Program PRIO kan erbjuda arbetsuppgifter i fronten för Försvarsmaktens reformarbete.

Intressanta befattningar finns för såväl civila som officerare inom kompetensområdena:

HR, Ekonomi, IT och Logistik.

Du kommer att vara en värdefull kompetens i utvecklingsarbetet med att skapa enhetliga och effektiva arbetssätt inom HR, ekonomi, logistik samt ledning och styrning med stöd av ett modernt IT-system.

I PRIO arbetar personal från Försvarsmakten och konsulter från olika civila företag. Vi sitter i trevliga lokaler vid Gärdet i Stockholm.

PRIOs uppgift är att stödja linjeorganisationen i framtagande och införande av ett integrerat affärssystem.

FOTO: FBB / KJELL LINDKVIST

Ytterligare information om PRIO finner du i e-mail under PRIO-portalen.

Du kan också ta kontakt med Lennart Wennberg, personalansvarig Program PRIO, tfn: 08-5628 1720, mobil: 070-378 1709 eller mail: lennart.wennberg@mil.se.

Swedbank

och Sparbankerna

Med Nya medlemslånet behåller du kontrollen

– oavsett konjunktur eller ränteläge.

Nya medlemslånet är framtaget för dig som är medlem i facket*, vilket innebär färdigförhandlade förmånliga räntevillkor** och borttagna avgifter.

Du får också ett av marknadens bästa betal skydd som nu förbättrats ytterligare. Det träder in och betalar din lånekostnad upp till 2 000 kr/månad om du blir arbetslös eller sjuk. Sedan tidigare ingår även en grupplivförsäkring. Nya medlemslånet ger dig alltså tillskottet du behöver, men framför allt en långsiktig trygghet. Läs mer på swedbank.se/medlemslan

* Medlem i ett SACO-förbund
** effektiv ränta 4,07 % (aug. 09)

SEP borde beröra förbundet

Minor är enligt internationella studier det största hotet mot denna typ av fordon. Det, av BAE Hägglunds tillsammans med FMV under en 15-årig utvecklingsperiod, framtagna fordonet SEP är avseende skyddet mot minor helt överlägset det finska fordonet Patria.

SEP – fordonet i fokus för debatten.

inte tagit hänsyn till royaltypincipen vid sin prisjämförelse.

Upphandlingen är mycket märklig. Man har till och med bortsett ifrån att SEP är mer miljövänlig då elhybriddrift är det för närvarande mest koldioxidbesparande framdrivnings sättet för denna typ av fordon. Trots att miljöaspekter enligt försvarsmaktens regleringsbrev skall beaktas vid all upphandling av militär materiel.

SEP är redan från början konstruerat för största möjliga motståndskraft mot minor. SEP har dubbla skyddsväggar som utan komplettering med aktivt pansar ger ett bättre skydd för personalen än Patria utan aktivt pansar. SEP med aktivt pansar ger dessutom ett bättre skydd än Patria med motsvarande aktiva pansar. Med samma utrymme för soldaterna har SEP bland annat tack vare elhybriddriften en mindre totalvolym. Med andra ord en mindre träffyta. Man har vid konstruktionen av SEP inte utgått från ett konventionellt ”lastbilstänkande” utan man har byggt upp fordonet kring personalutrymmet, för bästa möjliga skydd av personalen.

Svenska staten har satsat en miljard och BAE Hägglunds 600 miljoner för att få fram SEP. Statens satsning avslutades 2006.

Påverkan

Men utifrån media rapportering och egna källor har FMV i samband med upphandlingen av pansarterrängfordon av chefen för materielproduktion vid Försvarsmakten Leif Nylander tvingats sänka de av Försvarsmakten tidigare ställda kraven på fordonet. Detta för att den ”köpa från hyllan och redan i bruk” ideologi som just nu omhuldas även av försvarsdepartementet, skulle kunna til-

lämpas och för att det finska fordonet Patria skulle kunna bli aktuellt.

Enligt SVD den 17 juli 2009 ”Försvaret kringgick experter” hade de experter vid FMV som förordade SEP kopplats bort, på order av chefen för materielproduktion vid försvarsmakten. Tidigare utredning visade att BAE Hägglunds fordon var det enda fordon som uppfyllde försvarets krav.

FMV tvingades med andra ord att påverka valet av urvalskriterier så att Patria skulle bli bästa köp.

För att visa att Patria var bästa köp har FMV exempelvis avseende skyddet, enligt BAE Hägglunds, jämfört Patria med aktivt pansar med SEP utan, trots att aktivt pansar för SEP fanns med i anbudet, men som en option.

Enligt Hägglunds begärde FMV till och med att det aktiva skyddet för SEP skulle bifogas som en option. Ett tillägg i offerten.

Ingen miljöhänsyn

Hägglunds anbud bygger på den royaltypincip som hitintills tillämpats på motsvarande upphandlingar och som jämfört med tidigare affärer sannolikt kommer att ge tillbaka den miljard som utvecklingen kostat staten och skattebetalarna. FMV har

Förbundet bör agera

Det är nästan så att det luktar någon form av obehörig påverkan eller ”ministerstyre”. Upphandlingen är nu överklagad i Stockholms Länsrätt och försvarsministern säger att Länsrättens utslag får gälla. Men det är inte Länsrätten eller upphandlingsförordningen som skall bestämma skyddsnivån för våra soldater och officerare i utlandstjänst.

SEP:s högre skyddsnivå kan komma att spara människoliv. En viktig arbetsmiljöfråga för Officersförbundets medlemmar. Skyddsnivån bör vara den bästa möjliga med dagens teknik. SEP uppfyller detta krav. Därför bör Officersförbundet av omtanke om sina medlemmar inför Regering och Riksdag förordas SEP. Regeringen bör visa omtanke om sina utlandstjänstgörande soldater och officerare genom att tillmötesgå den militära personalens helt berättigade skydds krav.

För att få de politiskt ansvariga att ta sitt ansvar och välja svenska SEP före finska Patria, oberoende av Länsrättens utslag, är det nu hög tid för Officersförbundet att uppvakta Regering och Riksdag för att lyfta urvalsfrågan till denna högre nivå.

Björn Wahlberg

före detta Arméingenjör

Leif Nylander svarar:

Kränkande att antyda otillbörlig påverkan

SEP-projektet var enligt min uppfattning ett bra projekt som skulle ha kunnat leda till bra hjul-respektive bandgående fordon. Försvarsmakten avbröt projektet eftersom det, efter reduceringar i materielbudgeten, inte fanns finansiella förutsättningar att själva fortsätta detta projekt.

Varken Försvarsmakten, Försvarets Materielverk eller industrin lyckades heller finna

någon internationell samarbetspartner som kunde dela kostnaderna med oss.

Eftersom det finns ett tydligt operativt behov av hjulgående fordon påbörjades arbetet med att upphandla ett sådant. Upphandlingen, som genomfördes av FMV, resulterade i att Patria vann upphandlingen. Enligt min uppfattning har upphandlingen genomförts helt korrekt och FMV har nyttjat den expertis som erfordras.

Det viktiga för Försvarsmakten i en sådan här upphandling är att produkten uppfyller

de operativa kraven och att det som levereras från FMV är det som är mest kostnadseffektivt i ett livscykelperspektiv – helt enligt den av ÖB fastställda materieförsörjningsstrategin.

Det är kränkande att antyda att otillbörlig påverkan skulle ha resulterat i valet av fordon från Patria. Vad som redovisas i media bör av läsaren alltid tas med en nypa salt och kontrolleras mot fakta innan man tar det för en sanning.

Leif Nylander

Försvarsmaktens materielproduktionschef

Foto: Torbjörn F. Gustafsson/FBB

SEP. Fordonet från insidan.

Lars Fresker svarar:

Förbundet bevakar arbetsmiljön

Björn, Officersförbundet bevakar arbetsmiljön. Ute på förbanden genom våra lokalföreningar och på myndighetsnivå genom central samverkan. Exempelvis bevakar förbundet om Försvarsmakten följer upp rekommendationer från interna och externa rapporter, till exempel från Statens Haverikommissionen och att myndigheten bygger upp ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

I vissa fall deltar vi även vid utvecklandet av ny materiel. Exempelvis är vi med i marinens fartygsmiljönämnd. Där diskuteras alltifrån stridledningcentralens utformning i nya fartyg, till hur boendetrymmena ombord ska anpassas till att besättningarna idag består av både män och kvinnor.

Samtidigt måste jag påtala att Officersförbundet inte ges möjligheten att delta lika aktivt i materielutvecklingsprocessen på mark- och flygsidan som på sjösidan. Förbundet har påtalat för Försvarsmakten att samverkan inom Marinen borde bli en modell som tillämpas även på de andra två försvarsgrenarna.

Men när det gäller det som du tar upp, de rent tekniska aspekterna och upphandlingsförfarandet är det svårare för förbundet att ta ställning. Det kanske är som du skriver, att SEP är ett bättre fordon, men det i sig är inte nog för att Officersförbundet ska agera. Vid ett inköp måste en mängd parametrar balanseras mot varandra. Det är myndighetens uppgift att leda arbetet och inskaffa bedömt lämplig materiel.

Däremot skulle förbundet agera om ett inköpt fordon används i ett insatsområde där vi har goda grunder för att påstå att våra medlemmar utsätts för onödiga risker genom att fordonet inte är anpassat för hotnivån. Eller att viss skyddsutrustning inte anskaffas trots att behovet är känt.

Lars Fresker

Förbundsordförande Officersförbundet

Svenska Soldathemsförbundet stöttar anhöriga till soldater i utlandstjänst!

Stödets innehåll är utformat med hänsyn till de förändrade livsvillkor som kan komma att möta soldatens familjemedlemmar, partner, släktingar och nära vänner i samband med en utlandstjänstgöring.

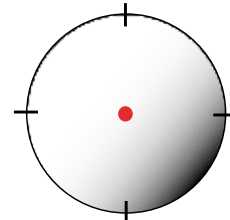
Vi erbjuder:

- Individuell telefonrådgivning och stödsamtal
- Familjerådgivning och parsamtal
- Kurser för par (s.k. PREP) i syfte att stärka relationen i samband med utlandstjänstgöring. Kursdatum: 9/10–11/10, 13/11–15/11, 22/1–24/1, 19/3–21/3, 28/5–30/5.
- Hjälp att genomföra träffar och andra aktiviteter för anhöriga på soldathemmen
- Informationsskrift för anhöriga, möjlig att beställa gratis eller ladda ned på vår hemsida

För anmälan till höstens PREP-kurser, telefonnummer till rådgivning eller annan information, läs mer på: www.soldathem.org

Svenska Soldathemsförbundet
The Swedish Soldiers Homes Association

Har du siktet rätt inställt?

Vi söker konsulter inom:

- Tekniska ledningssystem
- Informationssäkerhet
- Logistik

Läs mer på www.rote.se

ROTE
CONSULTING AB

Tfn: 08-474 49 00 e-post: work@rote.se

SS-EN ISO 9001
SS-EN ISO 14001

ANNONSERA I

Officerstidningen

Medlemstidning för Officersförbundet

ANNONSORGAN INOM FÖRSVARSEKTORN!

*Direktkanalen till beslutsfattare och
inköpare inom bl a;
FMV, FRA, FOI, FortV, MUST,
Pliktverket och Högkvarteret.*

25 000
läser ditt budskap

Annonsavdelningen

Tel: 08-742 10 08 • Fax: 08-742 10 09 • Mail: info@irmermedia.com